

MWM²
experts in luisteren

Nationale Monitor Energietransitie

Blik op de toekomst: beleving van de Energietransitie onder Nederlanders

Feenstra

Rapport maart 2018

INHOUDSOPGAVE

+	Inleiding	p. 3
	Achtergrond	p. 4
	Doelstellingen	p. 5
	Leeswijzer	p. 6
	Onderzoeksverantwoording	p. 7
	Steekproefsamenstelling	p.8
	Verantwoording steekproef	p.9
+	Conclusies	p. 10
	Hoofdboodschap	p. 11
	Inzichten	p. 12
+	Resultaten	p. 13
	1. Kennis	p. 14
	2. Houding	p. 19
	3. Gedrag	p. 25

INLEIDING

Nationale Monitor Energietransitie

- + Voor u liggen de resultaten uit de eerste meting van de Nationale Monitor Energietransitie. De energietransitie is de overgang van de huidige energiemix naar een duurzame energiehuishouding, welke nu al plaatsvindt.
- + Aanleiding voor opzetten van de monitor is om meer inzicht te verkrijgen in de complexiteit van de markt, waarbij door de tijd dient te worden gemeten wat de impact van de energietransitie is op consumenten.
- + Voor de eerste meting van de monitor is gekozen voor een hybride onderzoekstraject: kwalitatief vooronderzoek gevolgd door een online onderzoek. Dit om goed in kaart te brengen hoe consumenten daadwerkelijk praten over dit onderwerp, een belangrijk gegeven om mee te nemen in het kwantitatief deel.
- + De vervolgmeting zal volledig kwantitatief van aard zijn.

DOELSTELLINGEN

ONDERZOEK GEEFT BEELD VAN DE HUIDIGE MARKT; HOE KIJKT MEN AAN TEGEN DE ENERGIETRANSITIE?

ONDERZOEKSDOELSTELLING

- Inzicht in associaties, drijfveren, behoeften en drempels van consumenten rondom de energietransitie

ONDERZOEKSVRAGEN

- Wat roept de energietransitie op bij het publiek?
- Hoe kijkt men aan tegen 'de toekomst van thuis'?
- Welke rol ziet men weggelegd voor de verschillende spelers in het veld?
- Welke andere actuele topics rondom dit onderwerp leven bij de doelgroep?

DELIVERABLES

- Stand van de markt' waarbij inzichtelijk wordt in hoeverre gemiddeld Nederland klaar is voor de energietransitie;
- Inzicht in verschillen tussen kopers en huurders t.a.v. de energietransitie.

LEESWIJZER

- + In de weergave van de resultaten is specifiek ingezoomd op significante verschillen tussen huiseigenaren en huurders.
- + Significante verschillen tussen deze groepen zijn, indien aanwezig, aangegeven met de volgende iconen:

- + Een profiel van de respondenten en verantwoording van de steekproef is op de volgende slide opgenomen.

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Methode

Online vragenlijst

Vragenlijstlengte circa 32 vragen

Circa 11,5 min. doorlooptijd

Doelgroep & Steekproef

(mede)Beslissers over energie-zaken binnen het huishouden.

Netto n=1.041

Steekproefbron: extern consumentenpanel (Panelclix)

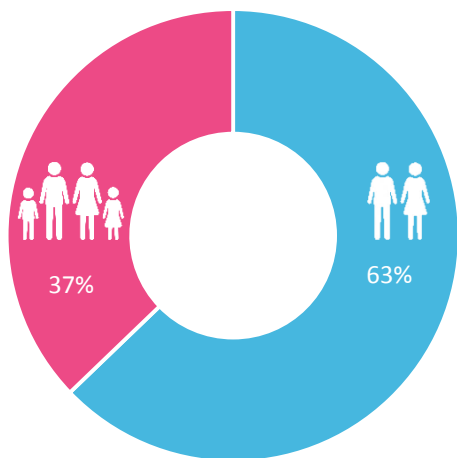
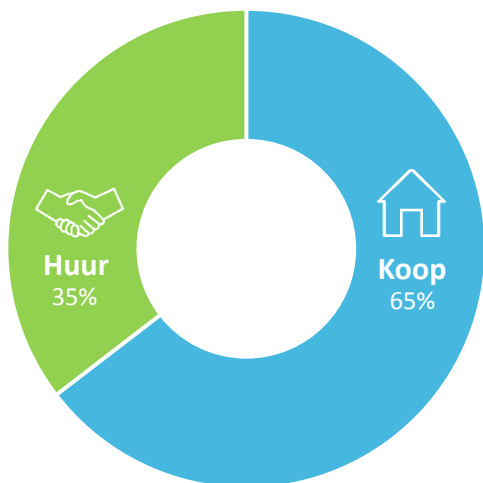
Veldwerk

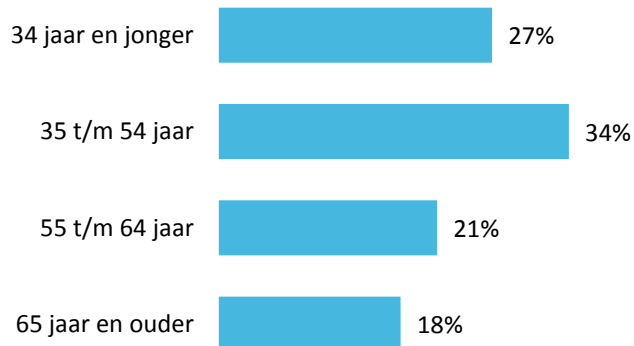
10 t/m 14 januari 2018

STEEKPROEF SAMENSTELLING

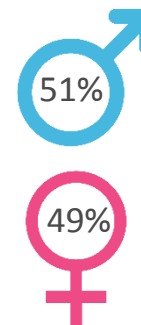
Woonsituatie

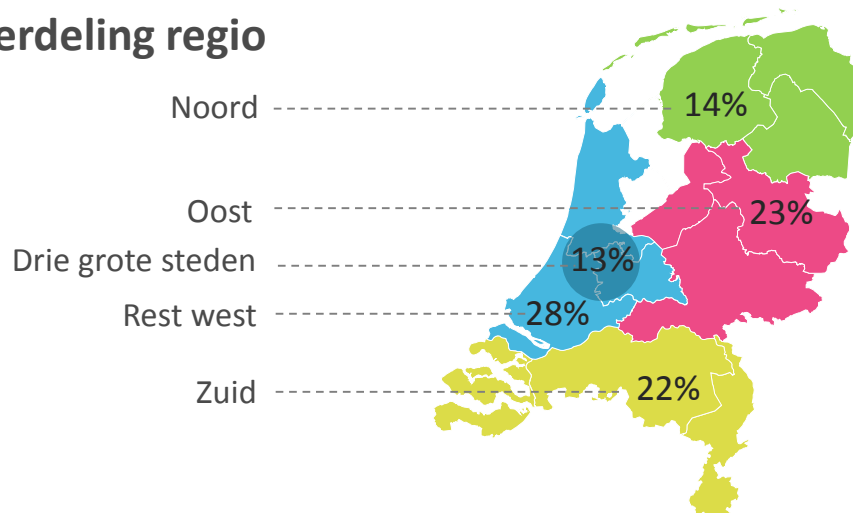
Leeftijd

Geslacht

Verdeling regio

VERANTWOORDING STEEKPROEF

VERANTWOORDING STEEKPROEF	
Doelgroep (totale populatie):	Nederlandse bevolking waarvan consumenten die (mede)beslissers zijn over energie zaken binnen het huishouden.
Steekproefbron(nen):	Extern consumentenpanel (PanelClix)
Steekproef selectie:	Random selectie volgens nationaal representatieve verhoudingen op achtergrondvariabelen.
Quota's:	Er zijn geen quota's toegepast
Bruto steekproef:	(totaal aantal uitgenodigd en per subgroep)
Gerealiseerde netto steekproef:	N=1.041
Weging:	Er is geen weging toegepast

CONCLUSIES

HOOFDBOODSCHAP

De Nederlandse consument is nog niet klaar voor de energietransitie. Hoewel er een mate van urgentie aanwezig is en men verwacht dat de komende tien jaar grote veranderingen zullen plaatsvinden in het energiehuishouden, is men nog slechts in beperkte mate met dit thema bezig.

Dit vertaalt zich onder andere in een veel te lage inschatting van de benodigde investering voor het verduurzamen van de woning. Hiernaast zien we dat consumenten veelal kleinere maatregelen doorvoeren, zoals uitzetten van lampen en lager zetten van de verwarming; grotere ingrepen zoals zonnepanelen en goede isolatie worden veel minder gedaan en nieuwere technieken (warmtepompen, zonneboilers) logischerwijs nauwelijks.

Kosten spelen hierin een belangrijke rol, zowel als trigger als barrière: een te hoge investering is reden om niets te doen; subsidies en lagere maandelijkse kosten zijn meest genoemde redenen om wel iets te doen.

INZICHTEN

1

Kennis over energietransitie en impact hiervan op huishouden is beperkt

Duurzame energie binnen het huishouden wordt vooral geassocieerd met groene energie en zonnepanelen. De energietransitie wordt daarbij niet spontaan benoemd. Wanneer het gaat om verduurzaming van het huishouden hebben consumenten geen goed idee wat hen te wachten staat, maar zijn zij wel in staat in te schatten dat hun woning hier nog niet klaar voor is. Hoewel men het eigen kennisniveau over een duurzaam huishouden redelijk hoog inschat, blijkt dat het vrij beperkt is. Zo schatten Nederlanders de kosten die nodig zijn voor volledig duurzaam maken van het energiehuishouden veel te laag in, namelijk op € 10.000 terwijl experts dat op bijna het dubbele inschatten.

2

Gevoel van urgentie is aanwezig, echter nog niet onder een meerderheid van de Nederlandse bevolking

Over het algemeen lijkt er zeker een gevoel van urgentie te zijn om nu actie te ondernemen in aanpassingen in huis, echter is deze urgentie niet zeer hoog. De mate van urgentie hangt ook samen met het kennisniveau: hoe meer men denkt te weten over het thema, hoe urgenter men het vindt om nu in actie te komen. Hierbij legt men wel een grote verantwoordelijk *buiten* zichzelf, met name bij de Rijksoverheid en woningcorporaties (in geval van huurders).

3

Acties die men al heeft ondernomen zijn voornamelijk kleinschalig en weinig ingrijpend

De voornaamste triggers en barrières om wel of niet tot actie over te gaan hebben te maken met kosten, zoals besparing op de energierekening (trigger) en een te grote investering (barrière). Meer ingrijpende veranderingen worden vaker ondernomen om goed te doen voor het milieu. Deze meer ingrijpende maatregelen worden echter nog in beperkte mate doorgevoerd en wanneer wel gedaan is dat veelal door huiseigenaren. Om de Nederlandse consument meer in beweging te krijgen is ondersteuning in de vorm van persoonlijk inzicht in de mogelijkheden, kosten/baten en terugverdientijd wenselijk.

RESULTATEN

1. Kennis

2. Houding

3. Gedrag

De energietransitie staat nog ver af van de Nederlandse consument. Men associeert duurzame energie binnen het huishouden voornamelijk met groene energie en zonnepanelen, waardoor er nog een blinde vlek bestaat wanneer het gaat over ingrijpende aanpassingen om het huishouden te verduurzamen.

Het beperkte kennisniveau gaat gepaard met een zeer gering aantal Nederlanders dat de eigen woning gereed acht voor de toekomst. Hier komt bij dat de hoogte van de benodigde investering voor een duurzame woning veel te laag wordt ingeschat.

Duurzame energie binnen het huishouden wordt vooral geassocieerd met groene energie en zonnepanelen

- + De energietransitie wordt daarbij niet spontaan benoemd. Ook wanneer gericht gevraagd wordt naar associaties met de energietransitie wordt er geen specifieke uitleg gegeven vanwege gebrek aan kennis.

Associaties **duurzame energie binnen huishouden** spontaan

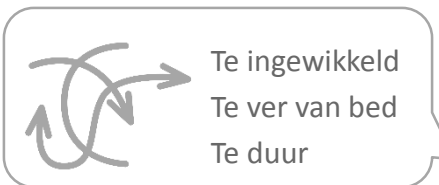

Wanneer we het hebben over duurzame energie binnen uw huishouden in de toekomst, waar denkt u dan aan? Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

Associaties **energietransitie** spontaan (afkomstig uit focusgroepen)

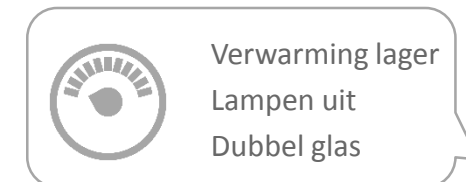
Beamende reacties

Relevantie wordt onderkend, maar men doet niets omdat:

Actieve reacties

Relevatie wordt onderkend, en men denkt al een bijdrage te leveren, zoals:

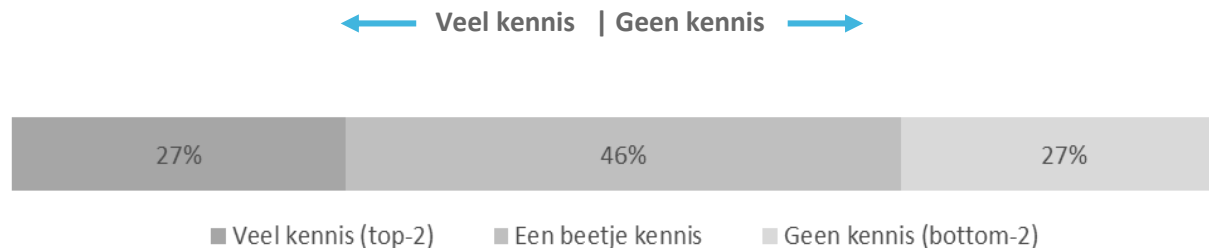

Focus groepen: Wat roept het woord energietransitie bij jullie op?

Consumenten vinden over het algemeen dat ze niet uitzonderlijk veel kennis bezitten over de verduurzaming van het energiehuishouden

- + Degenen die meer urgentie voelen om nu actie te ondernemen in de verduurzaming van het energiehuishouden, denken over het algemeen ook meer kennis te hebben over dit onderwerp.
- + Degenen die inschatten een hoog kennisniveau te hebben, scoren meer polariserend.

Ingeschat kennis niveau

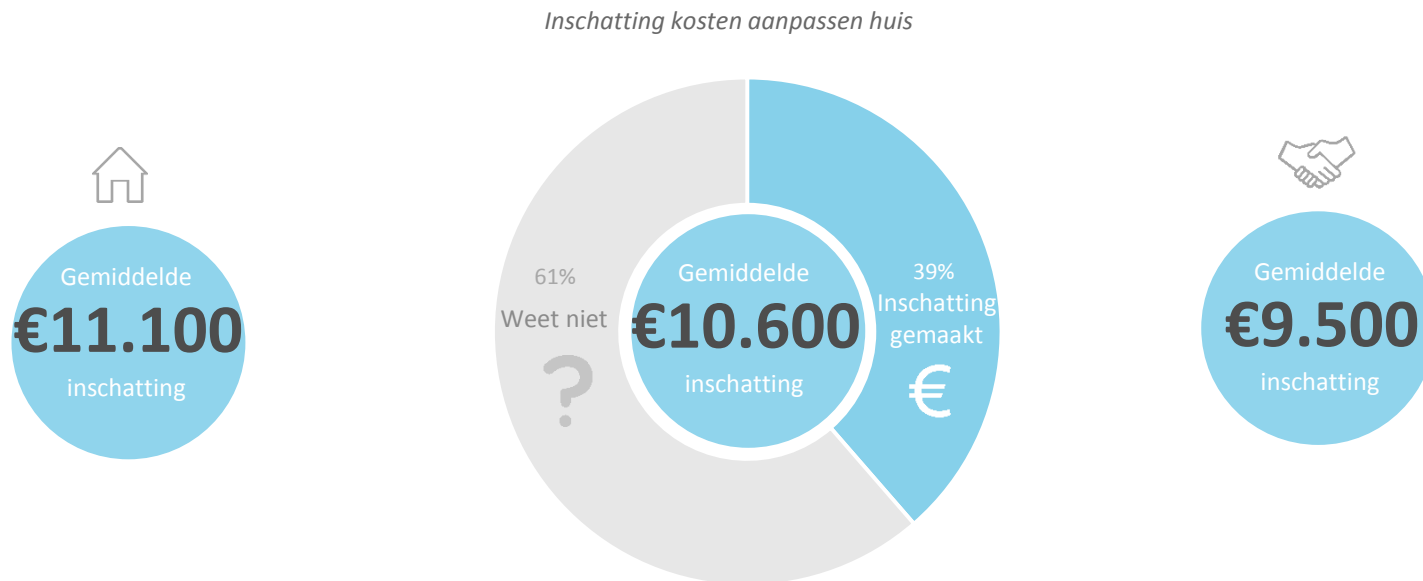

Hoe schat u uw eigen kennisniveau in wat betreft aanpassingen aan uw huishouden naar een duurzaam energiehuishouden? Heeft u hierover:

Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

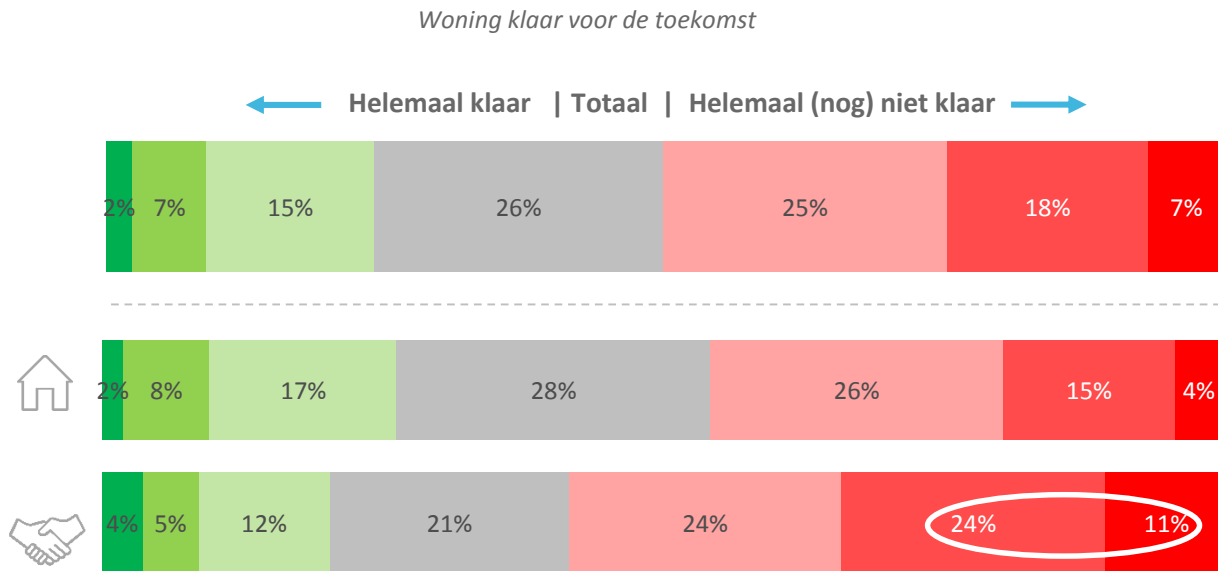
Benodigde investering om huis van duurzame energie te voorzien veel te laag ingeschat t.o.v. inschatting experts

- + Onderwerpen die al langere tijd bekend zijn, zoals dat efficiënt omgaan met energie kosten bespaard, heeft men al redelijk wat kennis over.
- + Huiseigenaren schatten de kosten voor aanpassingen hoger in vergeleken met huurders.

De helft van de Nederlanders vindt hun huis nog niet (helemaal) klaar voor de toekomst

- + Verder zien we dat degenen die hun eigen kennisniveau over dit onderwerp hoog inschatten, ook vaker denken dat hun energiehuishouden de komende 10 jaar erg gaat veranderen.
- + Huurders vinden vaker dan kopers hun woning nog niet klaar voor de toekomst, waarschijnlijk omdat ze vaak in een ouder huis wonen en het gevoel hebben minder invloed te kunnen uitoefenen.

In hoeverre denkt u dat uw woning in de huidige vorm klaar is voor de toekomst?

Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

RESULTATEN

1. Kennis

2. Houding

3. Gedrag

2

De mate van zorgen over klimaatveranderingen, gevoel van urgentie en kennis lijken parallel aan elkaar te lopen. Zo lijken mensen die hun kennisniveau hoog inschatten, ook een hoge urgentie te ervaren. Hiernaast zien we onder huurders een iets hoger urgentieniveau vergeleken met huiseigenaren.

Het creëren van urgentie en hulp in verduurzaming van het huishouden dient volgens consumenten in eerste instantie door de Rijksoverheid te worden gedaan.

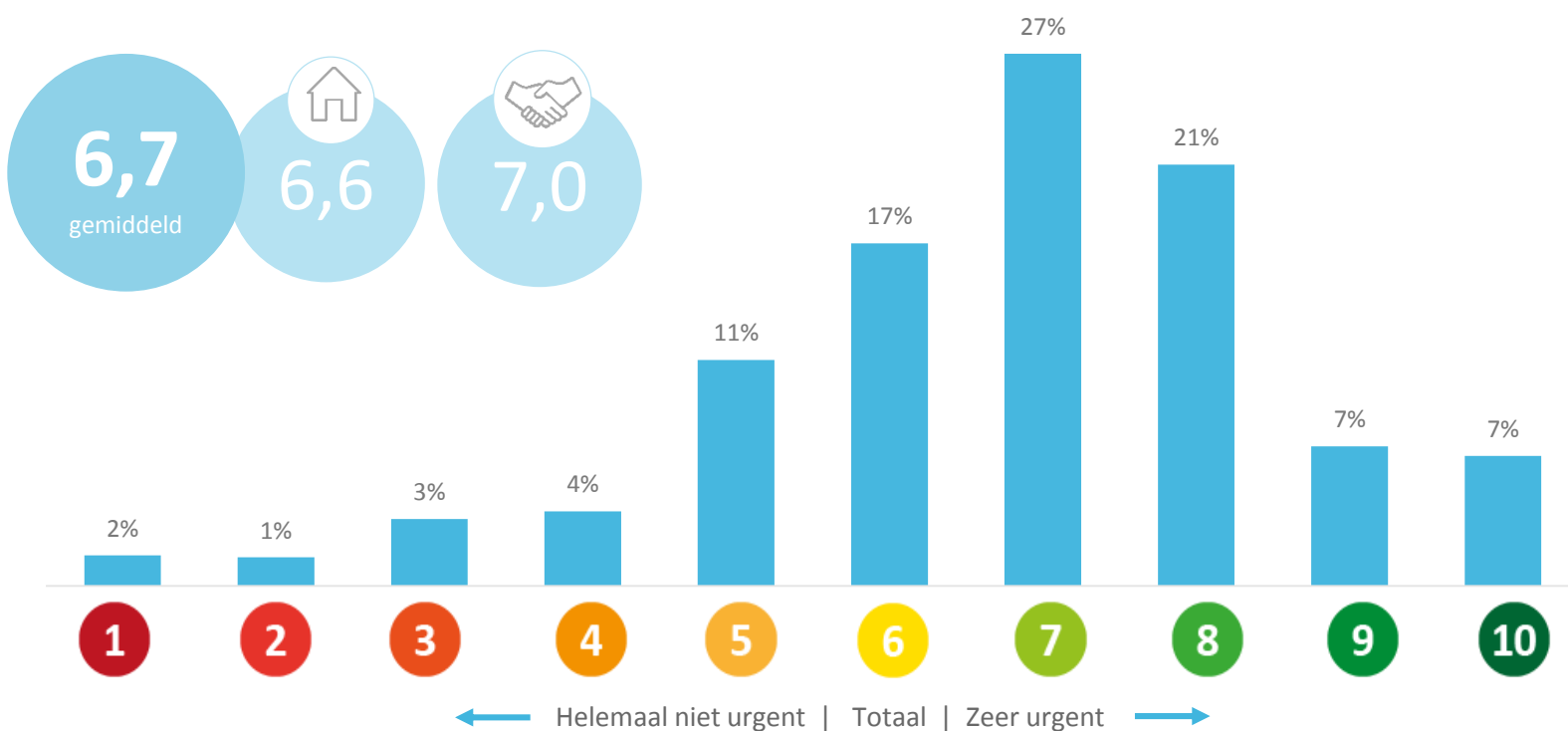
Woningcorporaties spelen wat huurders betreft een grote rol in het opzetten van initiatieven rondom verduurzaming van de woning.

Ook de invulling van de behoefte rondom hulp/informatie is sterk afhankelijk van het feit of iemand huiseigenaar is of huurt.

Er is zeker een gevoel van urgentie, echter is deze over het algemeen niet zeer hoog

- + Degenen die hun kennisniveau over dit onderwerp hoog inschatten, voelen ook meer urgentie (7,0).
- + Huurders voelen over het algemeen meer urgentie, waarschijnlijk omdat hun woning vaak ouder is en ze zelf weinig invloed hebben om grote aanpassingen in de woning te maken.

Urgentie om nu actie te ondernemen om CO₂-uitstoot huis te beperken (rapportcijfer)

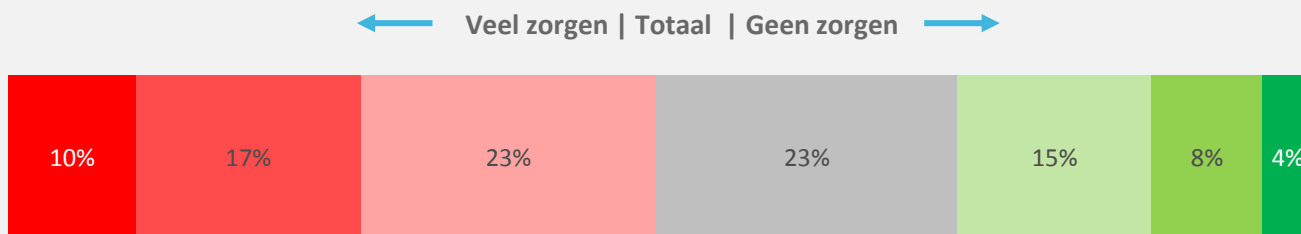

Hoe urgent is het volgens u om nu actie te ondernemen om uw energiehuishouden zo ver mogelijk te verduurzamen om de CO₂-uitstoot te beperken?

Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

Zorgen over de klimaatverandering lijken parallel te lopen aan het gevoel van urgentie; de helft maakt zich hier (veel) zorgen over

Zorgen over klimaatveranderingen

In hoeverre maakt u zich zorgen over de klimaatveranderingen?

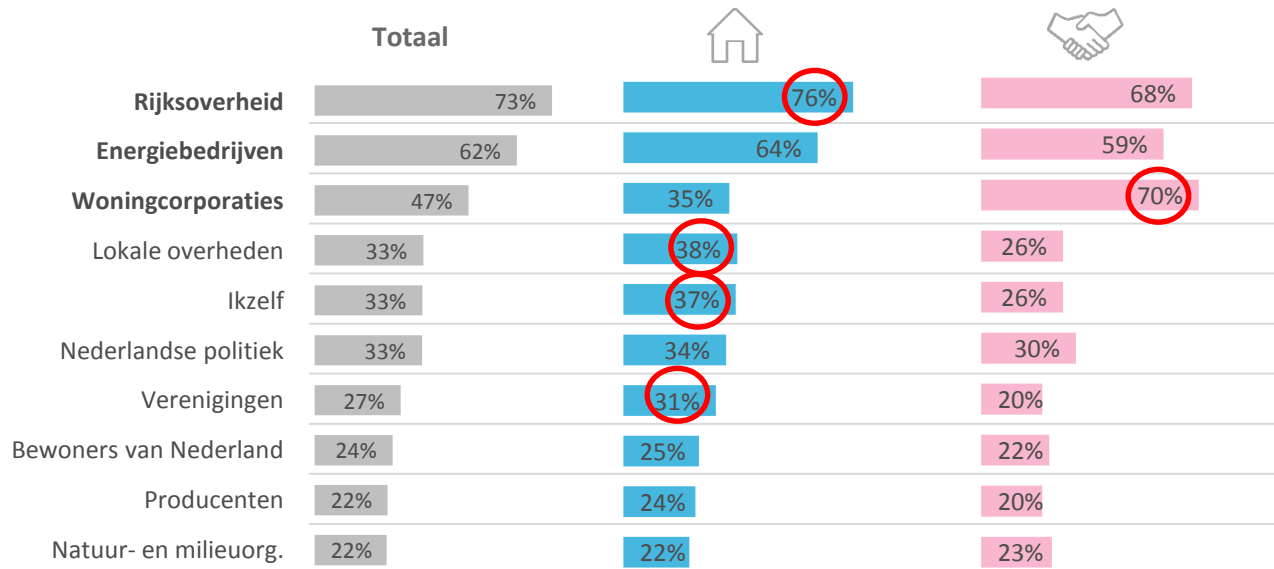
Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

De Nederlandse consument wijst drie verantwoordelijke partijen aan: de Rijksoverheid, energiebedrijven en woningcorporaties

+ Behalve onderstaande significante verschillen tussen kopers en huurders zien we ook dat:

- Kopers (21%) vaker installateurs noemen dan huurder (15%);
- Kopers (22%) vaker consumentenorganisaties noemen dan huurders (16%);
- Huurders (23%) vaker particuliere verhuurders noemen dan kopers (13%).

Verantwoordelijk aangewezen partijen (* top 10)

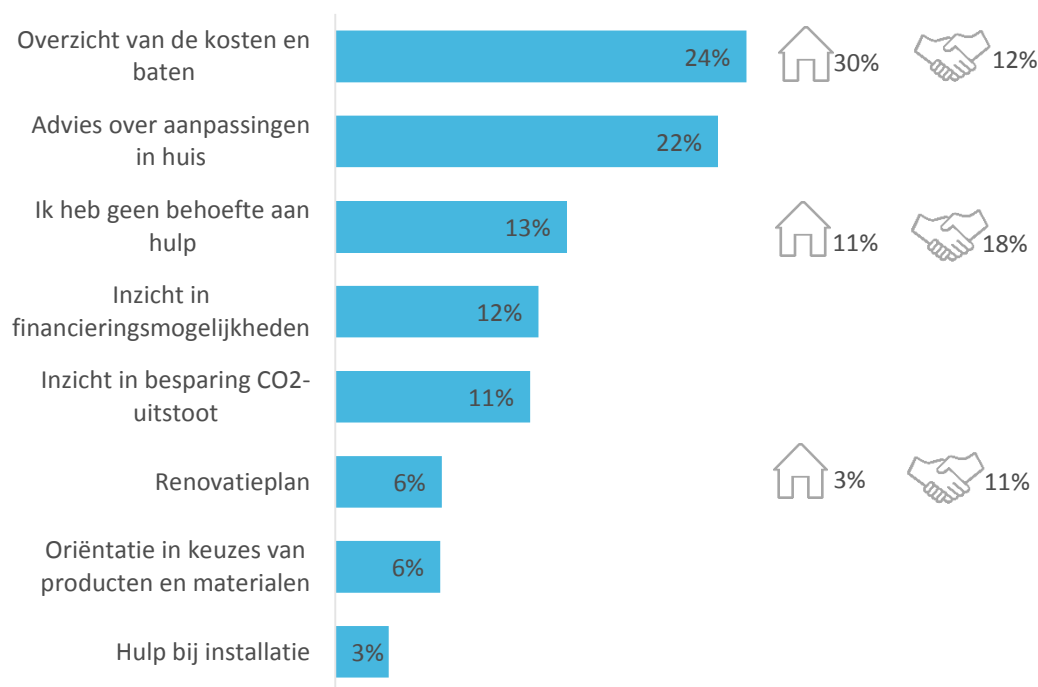

Welke partij(en) moet(en) volgens u op dit moment initiatieven gaan opzetten om huishoudens te helpen met het verduurzamen van hun energiehuishouden, of zou hierin een verantwoordelijke rol moeten nemen? Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

Consumenten hebben behoefte aan persoonlijk inzicht in de kosten en baten en in aanpassingen in huis

- + Huurders zijn hiernaast geïnteresseerder in een renovatieplan over de tijd voor hun woning, terwijl huiseigenaren meer interesse hebben in het totaalplaatje van kosten en baten.

Waarmee men het meest mee geholpen is

(afkomstig uit focusgroepen)

Het liefst komen de partijen eens langs om te kijken op welke manier men kan besparen/verduurzamen en uitleg te geven.

Energiebedrijven en woningcorporaties zouden de consument met name kunnen helpen door de consument pro-actief te wijzen op energiebesparende mogelijkheden.

De toegevoegde waarde zit hem vooral op besparen, maar meer kennis en uitleg is ook erg welkom zeker als tijdens het gesprek de relevantie groter wordt.

Stel dat er een partij is die de verantwoordelijkheid op zich neemt om consumenten te helpen de CO2-uitstoot van hun huis te verminderen. Waar zou u dan op dit moment het meest mee geholpen zijn? Basis: alle ondervraagden (n=1.041) & Focus groepen: waar kunnen dergelijke partijen je dan bij helpen?

RESULTATEN

1. Kennis

2. Houding

3. Gedrag

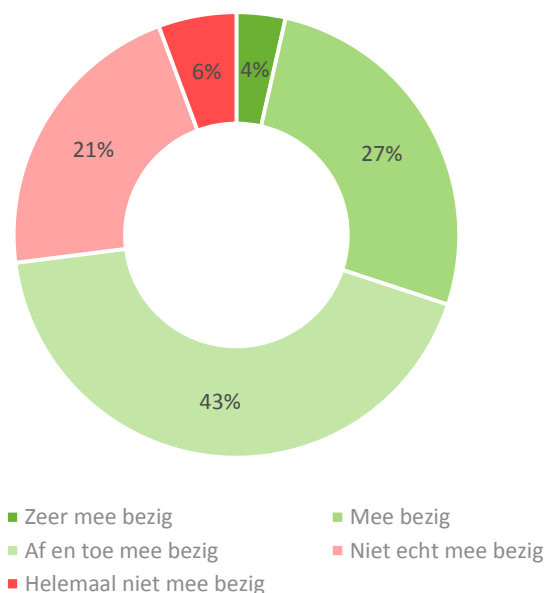
7 op de 10 Nederlanders zegt in meer of mindere mate bezig te zijn met het verminderen van energieverbruik om CO₂-uitstoot tegen te gaan. Men heeft hiertoe echter voornamelijk kleine, weinig ingrijpende acties ondernomen. Grotere aanpassingen, zoals goede isolatie en zonnepanelen worden nog in beperkte mate uitgevoerd en nieuwe technieken (zoals warmtepompen, zonneboilers) logischerwijs nog nauwelijks. Hier lopen huiseigenaren wel in voorop vergeleken met huurders.

De voornaamste triggers en barrières om tot actie over te gaan hebben voornamelijk te maken met kosten. De Nederlandse consument staat hierbij zeer open voor ondersteuning in de vorm van persoonlijk inzicht in het totaalplaatje van kosten/baten, de mogelijke ingrepen en terugverdientijd.

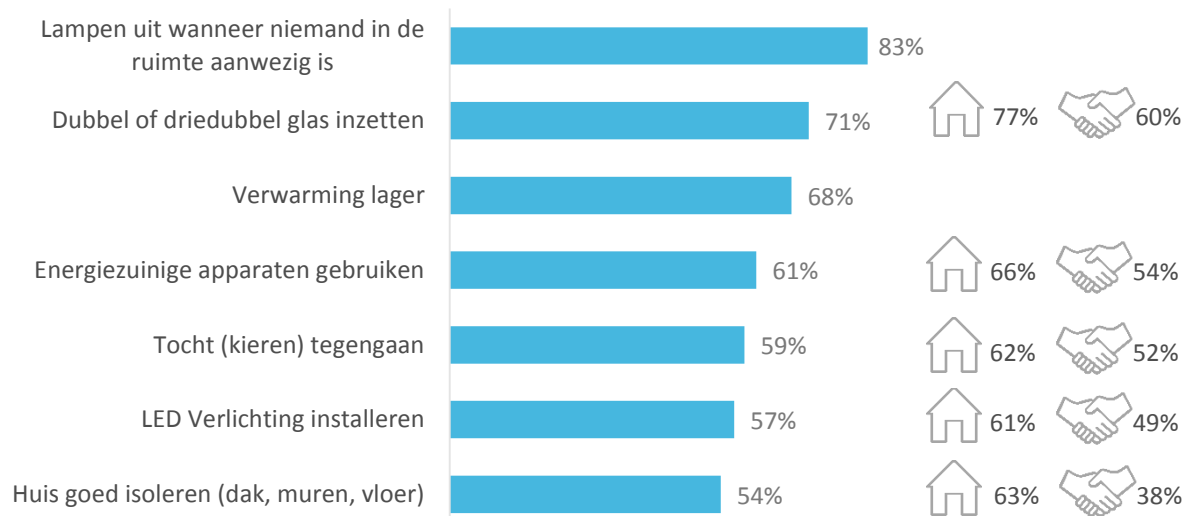
De Nederlandse consument is in de veronderstelling al een grote bijdrage te leveren aan de reducering van de CO2-uitstoot. Echter laat het gedrag vooral laagdrempelige inspanningen zien

+ Over het algemeen hebben huiseigenaren vaker al actie ondernomen voor verduurzaming van hun huishouden.

Al bezig met CO2-uitstoot van huis reduceren

Ondernomen acties om thuis energie te besparen (% al gedaan)

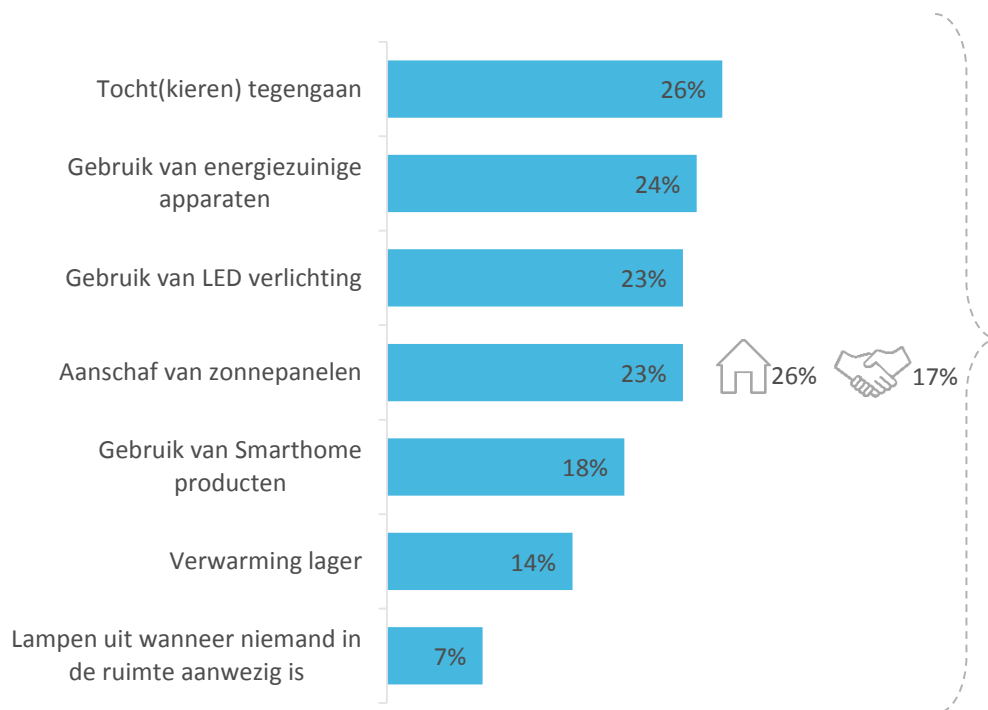

In welke mate bent u momenteel bewust bezig met duurzame oplossingen om de CO2-uitstoot van uw huis te reduceren? Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

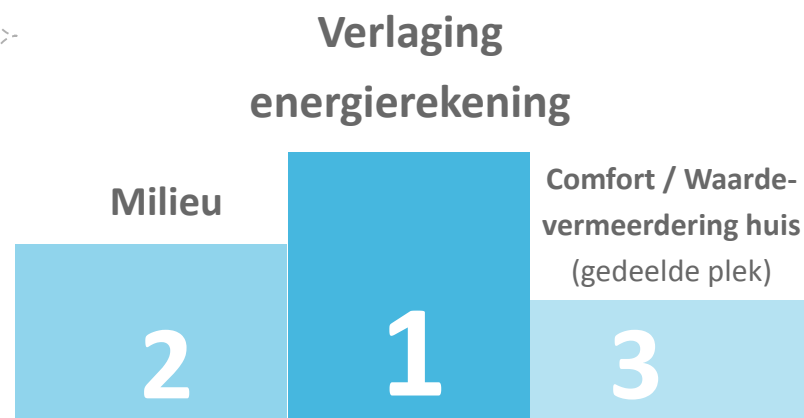
Wat doet u zoal om energie te besparen in huis of bent u van plan om te gaan doen? Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

Laagdrempelige acties worden voornamelijk ondernomen om de energierekening te verlagen en om goed te doen voor het milieu

Laagdrempelige aspecten van plan om aan te passen

Top-3 triggers om daadwerkelijk aan de slag te gaan

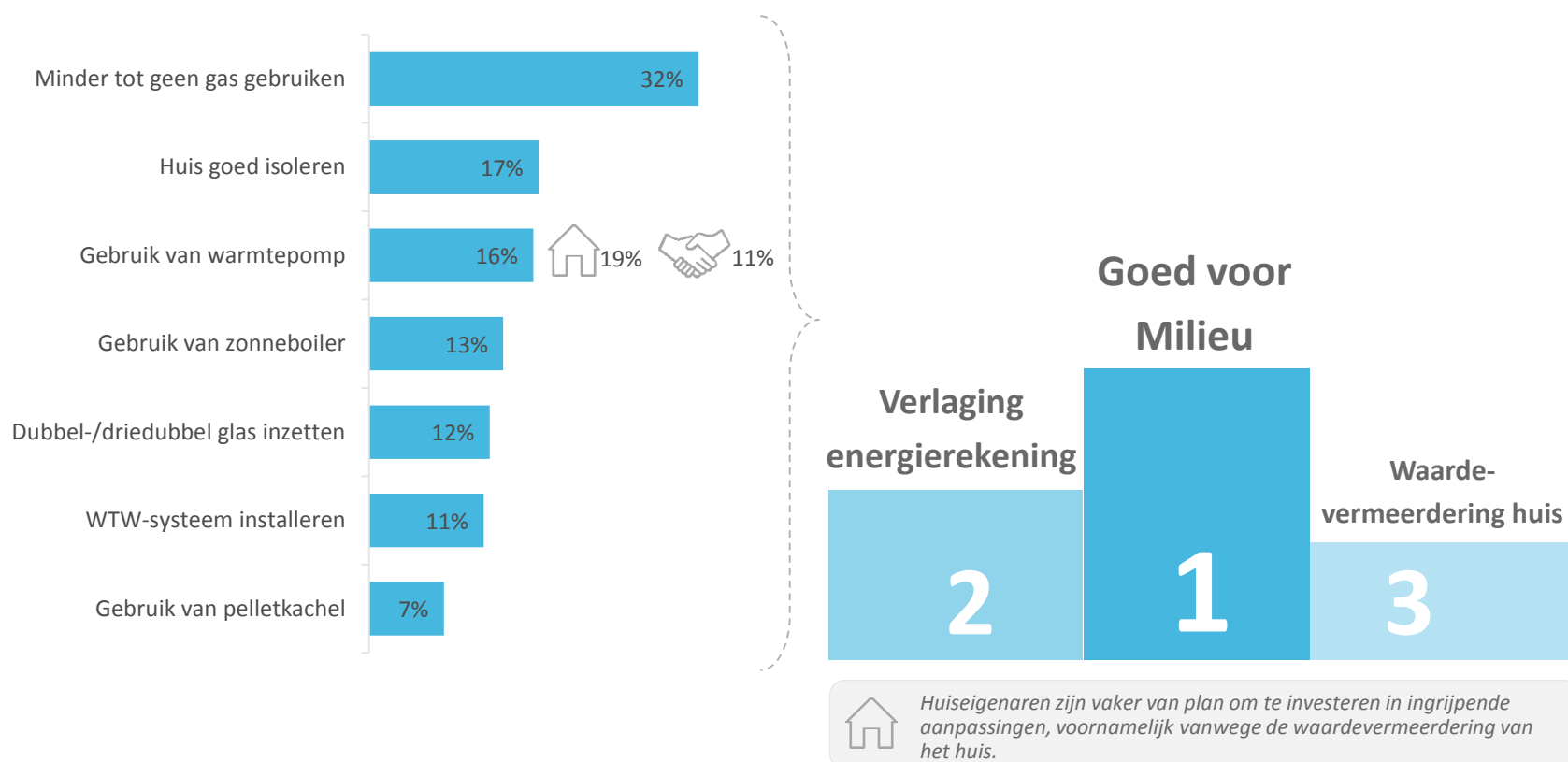
Wat zijn voor u de voornaamste redenen om ook in de toekomst daadwerkelijk aan de slag te gaan met de ze aanpassingen? & Focus groepen: wat zijn triggers voor jullie?

Basis: aspecten nog van plan om aan te passen

Meer ingrijpende veranderingen worden vaker voor het milieu gedaan. Ook de waardevermeerdering van het huis speelt daarbij een grote rol voor huiseigenaren

Hoogdrempelige aspecten van plan om aan te passen

Top-3 triggers om daadwerkelijk aan de slag te gaan

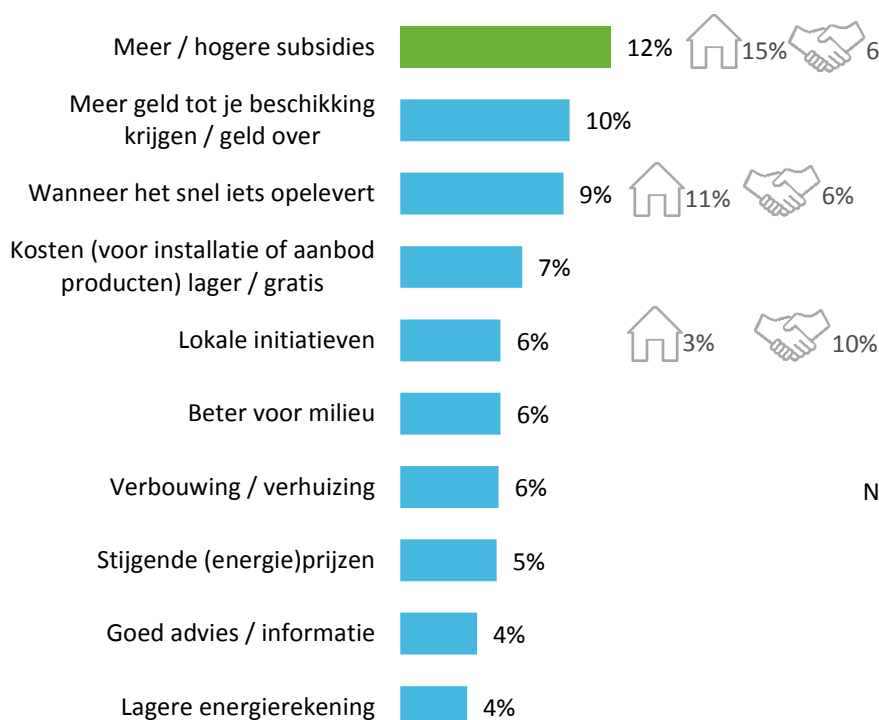
Wat zijn voor u de voornaamste redenen om ook in de toekomst daadwerkelijk aan de slag te gaan met de ze aanpassingen? & Focus groepen: wat zijn triggers voor jullie?

Basis: aspecten nog van plan om aan te passen

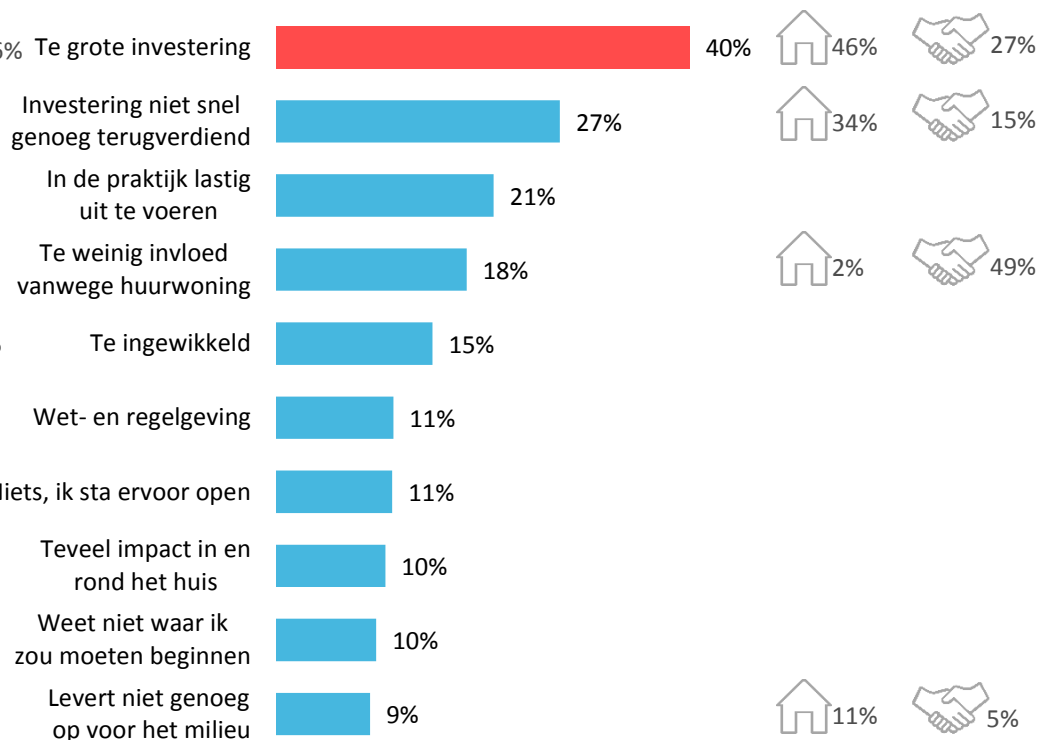
Subsidies en lagere maandelijkse kosten zijn meest genoemde triggers om bezig te gaan met verduurzaming

- + Kosten lijken bij zowel triggers als barriers een meer dominante rol te spelen dan een bijdrage aan het milieu.
- + Hiernaast zien we veel verschillen tussen huiseigenaren en huurders.

Triggers (top-10) (open antwoorden gecodeerd)

Barriers (top-10)

Wat zou voor u een situatie of aanleiding kunnen zijn om meer bezig te gaan met het verduurzamen van uw energiehuishouden? (open antwoord gecodeerd) ? Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

Wat zijn voor u de voornaamste redenen om juist niet te investeren in het aanpassen van uw woning naar een duurzamer energiehuishouden? Basis: alle ondervraagden (n=1.041)

In opdracht van: Feenstra, Mirjam Visser

Auteurs: MWM2, Iris Homan & Valerie Vieira

Datum: 27 maart 2018